

Nederlandse (West-Friese) Waddeneilanden

1. Algemeen

Beek, Marlies ter, 'Overkoters, seumerfeugels en fraimdschyt. De historische ontwikkeling van het toerisme op de Nederlandse Waddeneilanden in relatie tot de identiteit van het gebied, 1850-1990.' Masterscriptie Geschiedenis (S1764152), RUG (Groningen 2012).

Borstlap, Ernst, e.a., 'Bosch, eiland in de nevelen der historie', *Stad & Lande. Cultuur-historisch tijdschrift voor Groningen* 15 (2006) nr. 2, pp. 1-32. (Themanummer 'Bosch boven water gehaald.' Geschiedenis van een verdwenen eiland in de oostelijke wadden).

Doedens, A., en Jan Houter, *Geschiedenis van de Wadden: de CANON van de Waddeneilanden* (Zutphen 2015).

Folkers, Johann Ulrich, 'Vom Wesen des Friesentums', *Jahrbuch der Gesellschaft für Bildende Kunst und vaterländische Altertümer zu Emden* 36 (1956) 7-38.

Informacie up den staet faculteyt ende gelegentheyt van de steden ende dorpen van Hollant ende Vrieslant om daerna te reguleren de nyeuwe schiltaele gedaen in den jaere MDXIV. R. Fruin ed. (Leiden 1866).

Vermeulen, D., 'Namen van eilanders, voorkomend in de trouwregisters op de vaste wal (Baarderadeel, Ferwerderadeel, Oosterland, Schoterland, Tieterksteradeel, Utingeradeel en Wymbritseradeel)', *Genealogysk Jierboekje* (1986) 69-72.

Vermeulen, D., 'Namen van eilanders, voorkomend in de trouwregisters op de vaste wal (Doniawerstal, Gaasterland, Haskerland, Idaarderadeel, Lemsterland en Menaldumadeel)', *Genealogysk Jierboekje* (1985) 99-101.

Vermeulen, D., 'Namen van eilanders, voorkomend in de trouwregisters op de vaste wal (Franeker, Franekeradeel, IJlst, Kollumerland, Nieuw Kruisland, Leeuwarderadeel, Sloten en Sneek)', *Genealogysk Jierboekje* (1984) 96-101.

Vermeulen, D., 'Namen van eilanders, voorkomend in de trouwregisters op de vaste wal (Leeuwarden, Oostdongeradeel, Stavoren, Westdongeradeel)', *Genealogysk Jierboekje* (1983) 104-117.

Vermeulen, D., 'Namen van eilanders, voorkomend in de trouwregisters op de vaste wal (Bolsward, Dokkum, Hemelumer Oldeferd en Noordwolde, Lemsterland)', *Genealogysk Jierboekje* (1982) 92-98.

Vermeulen, D., 'Namen van eilanders, voorkomend in de trouwregisters op de vaste wal (Hindeloopen, Oostdongeradeel, Westdongeradeel, Wonseradeel)', *Genealogysk Jierboekje* (1981) 113-116.

Vermeulen, D., 'Namen van eilanders, voorkomend in de trouwregisters op de vaste wal (Barradeel, Het Bildt, Harlingen, Workum', *Genealogysk Jierboekje* (1980) 93-105.

2. Wieringen

2.1 Literatuur

Bremer, J.T., *Wiringherlant* (2 dln. Schoorl 1979-1980).

Stuve, W., 'De doopsgezinden op Wieringen overzicht van de geschiedenis', Pdf (Hellevoetsluis 2012).

2.2 Bronnen en websites

DTB en BS Wieringen aanwezig bij Regionaal Archief Alkmaar, zie <https://www.regionaalarchiefalkmaar.nl/>.

3. Texel

3.1. Literatuur

Dijk-Bakker, Anneke, Maarten 't Hart en Ruth de Ruwe, *Huizen en bewoners van historisch Den Hoorn Texel* (Den Burg 2004).

Dijt, M.D., en J.S.M. Dijt, *Texelse geslachten* (2 dln. Haarlem 1970, 1973).

Kooi, Gerard van der, *De Wynberch des Heren: godsdienstige veranderingen op Texel 1514-1572* (Hilversum 2005).

Kooi, Gerard van der, en Willy Keijser, *Korte geschiedenis van de Dopers op Texel en van de Doopsgezinde Gemeenten van Den Burg, De Waal, Oosterend en Den Hoorn (1625-1949)* (Den Hoorn 1996).

Reij, C.J., C. Hoogerheide en C.G.J. van Empel, *Boerderijenboek: geschiedenis en naamgeving van alle boerderijen op Texel, hun eigenaren en bewoners* (Schoorl 1998).

Schoorl, Henk, *De convexe kustboog: Texel, Vlieland, Terschelling: bijdragen tot de kennis van het westelijk Waddengebied en de eilanden Texel, Vlieland en Terschelling. Dl. 1. Het westelijk Waddengebied en het eiland Texel tot circa 1550* (Schoorl 1999).

Schoorl, Henk, *De convexe kustboog: Texel, Vlieland, Terschelling: bijdragen tot de kennis van het westelijk Waddengebied en de eilanden Texel, Vlieland en Terschelling. Dl. 2. Het westelijk Waddengebied en het eiland Texel vanaf circa 1550*. Verzorgd door J.T. Bremer en H.Th.M. Lambooy (Schoorl 1999).

Schoorl, Henk, en J.T. Bremer, *Varengasten en ander volk: vier eeuwen bedrijvigheid aan de kusten van Hollands Noorden* (Schoorl 1987).

Schoorl, Henk, en J.T. Bremer, *Volk aan het Marsdiep: schetsen uit vier eeuwen Texel en Huisduinen-Den Helder* (Schoorl 1983).

Uitgave van de Historische Vereniging Texel 1- (Den Burg 1986-). (tijdschrift)

Vlaming, Martin, *1000 jaar Oost: kroniek van een gehucht. Geïllustreerde beschrijving van grond, huisvesting, economie, verwantschap & levenswijze van de bevolking op de voormalige Oostpunt van het eiland Texel* (Leeuwarden 2015).

Vlis, J.A. van der, *'t Land van Texsel: een geschiedschrijving* (Den Burg 1977).

Woltering, Philippus Johannes, *The archaeology of Texel: four studies on settlement and landscape (1350 BC-AD 1500)* (Amsterdam 2000).

Woltering, P.J., *Wonen rond de Hoge Berg: prehistorie en vroegste geschiedenis van Texel* (Amersfoort 1973).

3.2 Bronnen en websites

DTB Texel, aanwezig bij Regionaal Archief Alkmaar, zie <https://www.regionaalarchiefalkmaar.nl/>. NB. In kopie ook aanwezig bij het Noord-Hollands Archief (<http://noord-hollandsarchief.nl/>). Zie ook: <http://zoekakten.nl/texel>.

Geref.: Den Burg 1624-1817; Den Hoorn 1686-1817; De Koog, (1632) 1758-1811; De Waal 1654-1850; Oosterend 1654-1811; Oudeschild 1727-1836.

DG: (Den Burg, de Waal en Oosterend) 1760-1878; Den Hoorn 1753-1855.

RK: 1647-1811.

BS: 1811-, aanwezig bij het Noord-Hollands Archief (<http://noord-hollandsarchief.nl/>).

<http://www.genealogiedenhelder.nl/>, geraadpleegd 2.10.2016. N.B. Bevat gegevens van de gemeenten Den Helder, Texel, Callantsoog en Anna Paulowna.

Klaassen, Miriam, 'Genealogie Texel – Emigratie 1850-1920', <https://www.stamboomgids.nl/details/2335>, geraadpleegd 2.10.2016.

Klaassen, Miriam, 'Texelse genealogie', <http://home.hccnet.nl/mwk/>, geraadpleegd 2.10.2016.

4. Vlieland

4.1 Literatuur

Allan, F., *Het eiland Vlieland en zijne bewoners* (Amsterdam 1857; aangevulde herdruk Vlieland 2010).

Boer, Bert de, 'De geschiedenis van bebouwing en bewoners Dorpsstraat 45 op Oost-Vlieland 1661-2013', *Tien eeuwen eylandt Flielandt* 23, nr. 4 (2013).

Boer, Bert de, 'De geschiedenis van bebouwing en bewoners het huis Dorpsstraat 39 in Oost-Vlieland 1600-2012', *Tien eeuwen eylandt Flielandt* 23, themanummer februari (2013).

Boer, Bert de, 'De geschiedenis van het huis Dorpsstraat 29 in Oost-Vlieland 1637-2012', *Tien eeuwen eylandt Flielandt* 22, nr. 2 (2012).

Boer, Bert de, en Sietske Hoogerhuis, 'Een nieuwe kijk op oud Oost-Vlieland', *Tien eeuwen eylandt Flielandt* 21, nr. 1 (2011) 14-24.

Doedens, Anne en Jan Houter, *Vlieland: een Nederlandse geschiedenis* (Franeker 2010).

Drooge, Ab van, *De Vlielandse familie Visser: ca. 1635-2004* ([Haren] 2003).

Duurentiitd, Bearn [= B. Stenekes], *De Hoge Zijde : bewoningsgeschiedenis van de noordzijde van de Dorpsstraat van het dorp Oost Vlieland, tussen 1637 en 1970* (Leeuwarden 2005).

'Rijkswaterstaat', *Tien eeuwen eylandt Flielandt: themanummer 17* (2007).

Schoorl, Henk †, *De convexe kustboog: Texel, Vlieland, Terschelling: bijdragen tot de kennis van het westelijk Waddengebied en de eilanden Texel, Vlieland en Terschelling. Dl. 3. De convexe kustboog en het eiland Vlieland*. Verzorgd door J.T. Bremer en H.Th.M. Lambooi (Schoorl 2000).

Tien eeuwen eylandt Flielandt: orgaan van de Cultuurhistorische Vereniging 'Tromp's Huys' (Vlieland 1991-). (tijdschrift)

Vermeulen, D., *Op zoek naar Vlielands verleden* (Baarn 1979).

Vermeulen, D., *Grafschriften en andere genealogische en heraldieke merkwaardigheden in en om de kerken tussen Flie en Lauwers: Vlieland* (Leeuwarden 1969).

4.2 Bronnen en websites

DTB Vlieland en BS 1811- aanwezig bij Tresoar (<https://www.tresoar.nl>). Zie verder website <https://www.allefriezen.nl/>. Hierbij tevens koppeling naar de originele akten BS.

Geref.: West-Vlieland 1668-173, Oost-Vlieland 1635-1848.

Laan, C.P. van der, 'Genealogie Vlieland', <http://www.cpvanderlaan.nl/vlieland/>, geraadpleegd 24.10.2016.

5. Terschelling

5.1 Literatuur

Knop, Gerrit, *Schylgeralân: een beschrijving van land en volk van het eiland Ter-Schelling* (Leiden 1946).

Peters-Stobbe, Neeltje, 'Migratie op Terschelling aan het einde van de 19^e en in het begin van de 20^e eeuw', *Noorderlicht: berichten uit het verleden van Noord-Nederland* (1988) 225-242.

Peters-Stobbe, Neeltje, 'Een halve eeuw Terschellinger zeelieden en hun zeevaartschool: een historisch-geografisch onderzoek naar de Terschellinger zeelieden, de zeevaartschool en haar leerlingen in de periode 1875-1925.' Doctoraalscriptie RUG, afd. Sociale Geografie, 1985.

Schoorl, Henk †, *De convexe kustboog: Texel, Vlieland, Terschelling: bijdragen tot de kennis van het westelijk Waddengebied en de eilanden Texel, Vlieland en Terschelling. Dl. De convexe kustboog en het eiland Terschelling*. Verzorgd door J.T. Bremer en H.Th.M. Lambooi (Schoorl 2000).

Schroor, Meindert, *Op de Loggers. Terschelling en de visserij rond de eeuwwisseling* (Buitenpost 1980)

Smit, G., 'De bevolkingsontwikkeling van West-Terschelling in de periode 1890-1933', *Terschellinger jaarboek* (1988) 129-143.

Smit, G., 'De bevolkingsgroei van Oost-Terschelling in de periode 1880-1915', *Terschellinger jaarboek* (1984) 89-103.

Smit, G., 'De bevolkingsontwikkeling van Oost-Terschelling in de vorige eeuw', *Cornelis Douwes: orgaan van de Vereniging van Oud-leerlingen der Zeevaartschool Terschelling* 35 (mei 1972) 671.

Smit, G., *De agrarisch-maritieme structuur van Terschelling omstreeks het midden van de negentiende eeuw* (Groningen 1971).

Terschellinger jaarboek (Augustinusga 1984-1988).

Zwaal, A.J., 'Een volkstelling op Terschelling', *Terschellinger jaarboek* (1984) 55-75.

5.2 Bronnen en websites

DTB Terschelling en BS 1811- aanwezig bij Tresoar (<https://www.tresoar.nl>). Zie verder website <https://www.allefriezen.nl/>. Hierbij tevens koppeling naar de originele akten BS.

Geref.: Westterschelling 1664-1850, Midsland 1729-1812, Hoorn 1721-1812.

DG: Westterschelling 1795-1811.

'Terschellinger stamboom Schylge DNA. Genealogie Terschellingers', <http://home.kpn.nl/j-bakker/terschellingdna.html>, geraadpleegd 20.10.2016.

6. Ameland

6.1 Literatuur

Ameland in een Wisselend Getij. Jubileumboek, uitgegeven ter ere van het 40-jarig bestaan van de Stichting 'De Ouwe Pôlle' op Ameland 1957-1997 (Ameland 1997)

Bertoen-Brouwer, D.A., *Ameland: een sociaal-geografische studie van een waddeneiland* (Amsterdam 1936).

Straatsma, O., *Ameland: Verrassende inkijkjes in de rijke geschiedenis van het eiland Ameland* (Nes/A 2015) (bronnenonderzoek)

6.2 Bronnen en websites

Historisch Informatiecentrum Noordoost Fryslân (<http://www.hicnof.nl/>).

DTB Ameland en BS 1811- aanwezig bij Tresoar (<https://www.tresoar.nl>). Zie verder website <https://www.allefriezen.nl/>. Hierbij tevens koppeling naar de originele akten BS.

Geref.: Hollum 1690-1839, Ballum 1716-1839, Nes 1725-1850.

RK: Nes 1686-1859.

<http://www.amelandhistorie.nl/>, informatiewebsite. Met doorverwijzingen.

<http://www.amelanders.com/>, met o.a. genealogische gegevens. Geraadpleegd 24.10-2016.

7. Schiermonnikoog

7.1 Literatuur

Ebeling, Rudolf A., 'De familienamen op Schiermonnikoog in 1947, in: Jurjen van der Kooi en Hermann Niebaum ed., *Tussen Vlie en Wezer. Verzamelde bijdragen tot de Friese, Oostnederlandse en Nederduitse naamkunde van Rudolf A. Ebeling* (Groningen 1999) 38-48.

Feenstra, H., 'De achternamen op het eiland Schiermonnikoog in de achttiende eeuw: een voorlopige inventarisatie', *Friezen. Fryske Nammen* 10 (1996) 45-67.

Feenstra, H., 'De Schiermonnikoger families Donama en Donema' in: *Jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie en het Iconographisch Bureau* 41 (1987) 208-228.

Feenstra, H., 'Van Friese en Groninger Mellema's', *Gruoninga* 23 (1978) 41-50

Teensma, H.D., *Schiermonnikoger geslachten* (Schiermonnikoog 1989).

Tijdschrift van de Cultuur Historische Vereniging 't Heer en Feer' Schiermonnikoog (Kollum 1999-). (tijdschrift)

7.2 Bronnen en websites

Historisch Informatiecentrum Noordoost Fryslân (<http://www.hicnof.nl/>).

DTB Schiermonnikoog en BS 1811- aanwezig bij Tresoar (<https://www.tresoar.nl>). Zie verder website <https://www.allefriezen.nl/>. Hierbij tevens koppeling naar de originele akten BS.

Geref.: Schiermonnikoog 1718-1853.

Tresoar, toegang 312, Archief Heerlijkheid Schiermonnikoog, nr. 124, Lijst van ingezetenen, hun huizen, vee, schepen enz. 1737. NB. Betreft 'volkstelling'.

<https://www.genealogieonline.nl/het-eiland-schiermonnikoog/>, geraadpleegd 24.10.2016.

8. Rottumeroog

8.1 Literatuur

Ritsema, P.J., 'De bewoners van Rottumeroog in de 17^e eeuw', *Gruoninga* 19 (1974) 107-108.

Roelants, J.M.A., 'Rottumeroog', *Groningsche Volksalmanak* (1917) 81-120.

Oost-Friese waddeneilanden

1. Algemeen

Arends, Fridrich, *Physische Geschichte der Nordsee-Küste und deren Veränderungen durch Sturmfluthen seit der cymbrischen Fluth bis jetzt* (2 dln. Emden 1833; herdr. Leer 1974).

Backhaus, Heinrich, *Die ostfriesischen Inseln und ihre Entwicklung. Ein Beitrag zu den Problemen der Küstenbildung im südlichen Nordseegebiet* (Oldenburg 1943).

Herquet, Karl, *Miscellen zur Geschichte Ostfrieslands* (Norden 1883; herdr. Vaduz 1985).

Houtrouw, O. G., *Ostfriesland: eine geschichtlich-ortskundige Wanderung gegen Ende der Fürstenzeit* (Aurich 1889-1891, herdruk Leer 1974).

1.2. Bronnen en websites

Voor de Oost-Friese waddeneilanden zijn er *Ortssippenbücher* (Borkum, Norderney, Baltrum en Spiekeroog) en kerkboeken (DTB). Deze zijn bij de respectieve kerkelijke gemeenten aanwezig (zie aldaar).

De napoleontische registers BS (*Zivilstandsregister*) 1811-1814 zijn soms ter plaatse nog bij de gemeente aanwezig (zie aldaar).

Duplicaten van DTB in de vroegere Hannoverse/Pruisische provincie Ostfriesland, voor bestuurlijke doeleinden vervaardigd (ca. 1800-1874), in NLA Aurich, Rep. 248.

De napoleontische BS (*Zivilstandsregister*) 1811-1814 in NLA Aurich, Rep. 249.

Zie ook: <http://www.genealogie-forum.de/ostfrld/kirchen/>, geraadpleegd 25/26.10.2016.

2. Borkum

2.1 Literatuur

Donn, Alfred, 'Ortssippenbuch der Stadt Borkum: von 1713-1900.' Ms. Bad Oeynhausen 1995.

Ebeling, Rudolf A., 'Toe- en achternamen op het eiland Borkum tussen 1606 en 1818', in: Jurjen van der Kooi en Hermann Niebaum ed., *Tussen Vlie en Wezer. Verzamelde bijdragen tot de Friese, Oostnederlandse en Nederduitse naamkunde van Rudolf A. Ebeling* (Groningen 1999) 79-86.

Ecke, Karl, 'Familienkundliche Quellen über Borkums Bevölkerung vor dem Beginn der Kirchenbücher (1713)', *Quellen und Forschungen zur ostfriesischen Familien- und Wappenkunde* (Aurich 1952) 1, Heft 3.

Herquet, Karl, *Die Insel Borkum in kulturgeschichtlicher Sicht* (Emden-Borkum 1886; herdr. Leer 1991).

Schuler, Thomas, e.a. ed., *Die Bevölkerung der niedersächsischen Städte in der Vormoderne. Ein Quellen- und Datenhandbuch. Band I. Das nördliche Niedersachsen* (St. Katharinen 1990).

Teerling, Hans, *Aus Borkums Vergangenheit. Geschichtliche und volkskundliche Betrachtungen, Berichte und Bilder zur Walfängerzeit* (Borkum 1980).

2.2 Bronnen en websites

DTB Borkum, geref.: 1713-1875.

BS Borkum 1812-1813.

Genealogische verzameling in archief van de Heimatverein Borkum,
<http://www.heimatverein-borkum.de/>.

3. Juist

3.1 Literatuur

Büsing, Jochen, *Im Loog. Die wechselvolle Geschichte des anderen Juister Ortsteils* (Borkum 2010).

Feenstra, Hidde, 'Vakantie op de Wadden voor driehonderd jaar', *Stad & Lande* 22 (2013) nr. 2, pp. 36-41.

Feith, J.A., 'Een 18^e eeuwse plezierreisje', *Groningsche Volksalmanak* (1905) 159-176.

* Fisser, Onno F., 'Juister Ahnentafeln und Steuerlisten des 18. Jahrhunderts'. (ms. ?)

Stracke, J., 'De Juest', *Zur Kulturgeschichte des alten Eilands* (Aurich 1956).

3.2 Bronnen en websites

DTB Juist, luth.: 1704-1874.

BS Juist 1812-1814.

4. Norderney

4.1 Literatuur

Aggen, Jörg Alfred, *Die Familien der Kirchengemeinde Norderney (1688-1900)* (Aurich 2003).

Bakker, Hermann Soeke, *Norderney: vom Fischerdorf zum Nordseeheilbad; wirtschaftliche und soziale Verhältnisse der Bevölkerung der Insel Norderney bis zum Ersten Weltkrieg; mit einem Tabellenanhang* (Norden 1980).

Herquet, Karl, 'Geschichte der Insel Norderney in den Jahren 1398-1711', *Jahrbuch der Gesellschaft für Bildende Kunst und Vaterländische Altertümer zu Emden* 9 (1890), 1-58.

Schuler, Thomas, e.a. ed., *Die Bevölkerung der niedersächsischen Städte in der Vormoderne. Ein Quellen- und Datenhandbuch. Band I. Das nördliche Niedersachsen* (St. Katharinen 1990).

'Sterben die alten Norderneyer Familiennamen aus? Interessantes aus alten Einwohnerverzeichnissen; überall bahnt sich Wandel an', *Der Deichwart: Beilage der Zeitung Rheiderland* (1955) 110.

4.2 Bronnen en websites

DTB Norderney, luth.: 1688/90- .

5. Baltrum

5.1 Literatuur

Gansohr-Meinel, Heidi, *Baltrum. Eine kleine Insel und ihre Bewohner. Ein Rundgang* (Baltrum 2001).

Janssen, Ludwig, *Die Familien der Insel Baltrum (1707-1962)* (Aurich 1962).

5.2 Bronnen en websites

DTB Baltrum, luth.: 1707-1874.

BS Baltrum 1812.

6. Langeoog

6.1 Literatuur

Hoffrogge, Peter, 'Vor zweihundertsechzig Jahren war Langeoog unbewohnt: die Neubesiedlung ging nun sehr langsam vor sich', *Friesische Heimat, Beilage zum Anzeiger für das Harlingerland* (1986) nr. 9,10.

Tongers, Johann, *Unser Langeoog, wie es wurde* (3e dr. Rhaderfehn 1975).

‘Vor 230 Jahren: Insulaner gesucht; aus der wechselvollen Geschichte der Insel Langeoog *Der Deichwart: Beilage der Zeitung Rheiderland* (1953) 14.

‘Zwölf Familien und ein dänischer Pastor: wie es vor zweieinhalb Jahrhunderten auf der Insel Langeoog aussah, *Der Deichwart: Beilage der Zeitung Rheiderland* (1957) 256.

6.2 Bronnen en websites

DTB Langeoog, [luth.](#): 1851- .

7. Spiekeroog

7.1 Literatuur

Janssen, Ludwig, *Die Familien der Insel Spiekeroog (1669-1958)* (Aurich 1961).

Meyer-Deepen, H., en M.P.D. Meijering, *Spiekeroog. Geschichte einer Insel* (2^e dr. 1983).

7.2 Bronnen en websites

DTB Spiekeroog, [luth.](#): 1719- .

7. Wangerooge

7.1 Literatuur

Hartung, Wolfgang, *Wangeroog: wie es wurde, war und ist* (Oldenburg 1951).

Ney, Hans, ‘Wangerooge-Schiffer zogen nach Hooksiel um: die Sturmflut 1854 zerstörte das Westdorf’, *Friesische Heimat. Jeversches Wochenblatt* (1998), bijlage 288.

Versloot, Arjen P., ‘Das Wangeroogische. The East Frisian Dialect of Wangerooge’ in: Horst Haider Munske ed., *Handbuch des Friesischen. Handbook of Frisian Studies* (Tübingen 2001) 423-429.

7.2 Bronnen en websites

DTB Wangerooze, luth.: 1655- .

<http://www.inselrundgang.de/>, geraadpleegd 3.8.2016. Hierin o.a. informatie over de demografische veranderingen in de jaren 1855 en vlgg.

8. Diversen: overige eilanden

Bootsma, A.K., e.a., *Tweezaam?: een historisch-demografisch onderzoek van Schokland en Urk, 1812-1859* (Kampen 2002).

Broekhoven, J. van, 'Zuiderzee-eilanden', in: Erik Walsmit, *Spiegel van de Zuiderzee: geschiedenis en cartobibliografie van de Zuiderzee en het Hollands Waddengebied* (Houten 2009) 42-73, 722-723.

Geurts, A.J., *Urk. De geschiedenis van een eiland* (Lelystad 2005)

Heide, G.J. van der, *Schokland vroeger en nu* (Balk-Emmeloord z.j.).

Klappe, B.A.J., *Schokland verlaten: een reconstructie van de ontvolking in 1859* (Kampen 2009)

Krieger, Martin, *Die Geschichte Helgolands* (Kiel/Hamburg 2015).

Plomp, Chr., *Urk. Sociografie van een eilandbevolking* (Alphen aan den Rijn 1940, facs. 1989)

Afkortingen

BS = burgerlijke stand

DG = doopsgezind

DTB = kerkelijke doop-, trouw- en begraafregisters

gereform. = gereformeerd

luth. = (evangelisch-)luthers

NLA = Niedersächsisches Landesarchiv Aurich

RK = rooms-katholiek.